

SANTIAGOBI Utire toyani saobi

Saludo

¹ Yë'ë, Santiago hue'eguë, Riusure yo'o conguë, mai Ējaguë Jesucristore yo'o con hua'guë, ja'anguëbi ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi utire toyani, mësacua Israel bain Cristoni te'e zi'inni ba'icua, yequëcuabi je'o bajënna, si'aruanna gatini saisi'cua ba'ijënna, mësacuani saludaguë saoyë yë'ë.

La sabiduría que viene de Dios

² Yë'ë bain ai yësi'cua, mësacuabi ai yo'ojën ba'itoca, bojo recoyo re'huani ba'ijë'ën. ³ Cristoni si'a recoyo ro'taye gare jo'caye beoye bañuni cajën, ai yo'ojën ba'icuata'an, quë'rë jëja recoyo re'huani, Cristoni quë'rë te'e ruiñe'ru recoyo ro'tajën ba'iyë mësacua. Ja'anre te'e ruiñe ye'yeyën ba'ijë'ën. ⁴ Quë'rë jëja recoyo re'huañu cajën, Cristo ba'iyë bojora'rë ruiñe, ja'anre jo'caye beoye ro'tani, mësacua ai yo'ojën ba'iyete güeye beoye ba'ijë'ën. Ja'nca ba'itoca, mësacuabi Cristo ba'iyete re'oye ye'yësi'cua ruinjën, baguë naconi te'e zi'inni, gare jo'caye beoye ba'ijë'ën.

⁵ Mësacuabi ye'yeye caratoca, Riusu coñete senjë'ën. Ja'nca senjënna, Riusubi gare ëseye beoye baguë masiye yo'oyete mësacuani masi güeseji. Si'a bain baguëni senjën ba'itoca, baguë masiye yo'oyete caraye beoye masi güeseji. Gare bëiñe beoye ja'nca te'e ruiñe masi güeseji maire.

6 Baguë masi güeseyete sentoca, baguëni si'a recoyo te'e ruiñe ro'tajën senjë'ën. Yequërë yë'ëni masi güesema'iguë, ja'anre catoca, Riusubi gare coñe beoye maini masi güesema'iji. Ja'nca cajën ba'icuabi, Riusuni recoyo ro'taye caracua sëani, yua jai ziaya të'a tutu saoni senjose'e'ru ba'iyë. Riusu ye'yose'ere yo'za cacuata'an, ro tin ro'ta bi'rajën, ro huesëjën ba'iyë. ⁷⁻⁸ Yurebi, Riusuni gue éase'ere sento, ja'nrebi ro'tama'i cocare caguë, Yequërë yë'ëre sehuoma'iguë, ja'anre cama'ijë'ën. Ja'nca cacuabi Riusuna coye ro'tatoca, gare insiye beoye sehuoma'iji Riusu.

9 Riusu bain bonse beo hua'na, ta'yejeiye beoni'ga, Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, bojojën ba'ijë'ën. Riusubi mësacuafe ëñaguë, Ta'yejeiye ba'icua ba'iyë mësacua, caji. ¹⁰ Yequëcua Riusu bain ai bonsere batoca, ta'yejeiye beo hua'guë runza cajën bojojën ba'ijë'ën. Bonse bacua yua jo'ya coro carajeiye'ru besa carajeijën ba'iyë. ¹¹ Ënsëguëbi etani, ja'nrebi ai ja'suye së'iguëna, jo'ya corobi ja'ansirën güeanni si'aji. Re'o coro ba'ise'ebi ro besa carajeiji. Bonse ëjacua'ga ja'nca carajeiye'ru güina'ru, Quë'rë bonsere coní baza cacuata'an, gare carajeijën ba'iyë.

Pruebas y tentaciones

¹² Riusu ma'aja'an gare jo'caye beoye ganijën ba'icua, ai yo'ojën ganitoca, ja'ancuabi ai bojo hua'na ruiñë. Ai yo'ojën ba'isi hua'na ba'ijënna, Riusubi bacua coja'yete bacuana ro insiji. Huajëyereba huajëcuare bacuare re'huani, bacuani si'arën baji. Riusuni ai yësi'cua ba'ijënna, ja'an insija'ye bacuani zoe quëani jo'cabi Riusu.

13 Yequëbi Riusu ma'aja'an ai yo'oguë ganini, ja'nrebi quëñëni, gu'a juchana guruhaitoca, ja'anguëbi, Yequërë Riusubi yë'ëni gurujai güesebi cama'iguë. Ja'nca catoca, gu'aye ro'taji baguë. Riusu yua gu'a juchana gare gurujaima'iguëbi bainni gu'aye yo'oye gare choima'iji. 14 Bain se'gabi ro gu'aye yo'o ëaye ba'ijën, Yë'ë yëse'ere yo'ozca cajën ba'iyë. 15 Ja'nca yëcuabi ro ro'tajën, gu'a juchare yo'oyë. Ja'nca yo'ojën, yua quë'rë gu'ajeijën, gare junni carajeicua ruiñë.

16 Yë'ë gaje bain hua'na, yë'ë ai yësi'cua, mësacua gare huacha ro'taye beoye ba'ijë'ën. 17 Riusubi maini ro insini conguë, re'oye se'gare maini yo'oguë ba'iji. Mai Taita Riusubi si'a guënamë re'oto miañe re'huani jo'casi'quë sëani, baguë ba'iyete maini masi güeseji. 18 Ja'nca ba'iguëbi maire mame re'huaye yëguë, Yë'ë bainrebare re'huani baza caguë, baguë te'e ruiñe ba'i cocarebare guanseni, maibi achani si'a recoyo ro'tajënna, yequëcua'ru quë'rë ta'yejeiye ba'icuaire maire re'huani, maini quë'rë bojoguë ba'iji Riusu.

La verdadera religión

19 Ja'nca sëani, yë'ë gaje bain hua'na ai yësi'cua, mësacua yua Riusu cocarebare re'oye achajën, te'e ruiñe ro'tajën ba'ijë'ën. Ja'nca achajën, yequëcuabi coca guansejënna, te'e jëana go'iye sehuoma'ijë'ën. Te'e jëana bëinjën cama'ijë'ën. 20 Bainbi bëinjën catoca, Riusu yëye'ru re'oye yo'oma'inë. 21 Ja'nca sëani, mësacua gu'a jucha yo'oreba yo'ose'ere jo'cani senjojë'ën. Senjoni, Riusu cocareba masi güeseni jo'case'ere te'e ruiñe achani, Riusu case'ere güina'ru yo'oñu cajën ro'tajën ba'ijë'ën.

Ja'nca ro'tajën ba'itoca, mësacua recoyo mame re'huasi'cua ba'iyë.

²² Ja'nca ba'ijën, Riusu cocareba cani jo'case'e'ru güina'ru yo'ojën ba'ijë'ën. Ro achani yo'omajën, Re'o bainguë'ë yë'ë catoca, mësacuabi ai huacha ro'tajën ba'iyë. ²³ Bainbi Riusu cocarebare ro achani yo'omanica, ëña re'ahuana ro ëñacua'ru ba'iyë. ²⁴ Bacua ba'iyete ro ëñani, ja'nre'bi ëña re'ahuate jo'cani saijën, bacua gu'a juchare senjomajën, ja'nre'bi bacua ba'iyete huanë yeyë. ²⁵ Riusu cocareba, maini huajëyereba huajë güese coca, ja'anre te'e ruiñe achani, jo'caye beoye yo'ojën ba'itoca, ai ta'yejeiye bojo hua'na ruiñë. Riusu cocare ro achani huanë yetoca, bañë. Riusu cocare te'e ruiñe achani yo'ocua se'gabi bojo hua'na ruiñë.

²⁶ Yequëcuabi Riusu bain ba'iyë yë'ë ro'tajën, ja'nre'bi bainni gu'aye catoca, Riusu bain beoyë. Ro huacha ro'tajën ba'iyë. Riusu bain ba'iyë ro cayë. Riusubi bacuani re'oye ëñama'iji. ²⁷ Mai Taita Riusubi baguë bainre cato, ñaca yo'ocua se'ga ba'iyë: Yëhui hua'na, romi hua'je hua'na, si'a bain sa'nticuabi ai yo'ojën ai oijënna, bacuani oire bajën conjën ba'iyë. Ro ën yija ba'iyete gare yëmajën, gu'a jucha gare yo'oye beoye ba'iyë. Ja'ancuabi Riusu bainreba ba'iyë.

2

Advertencia contra la discriminación

¹ Yë'ë gaje bain hua'na, mësacuabi mai E'jaguë Jesucristo, Ta'yejeiye ba'iguëte si'a recoyo ro'tajën, si'a bainre te'e bainre ëñajën, yequëcuani quë'rë re'oye ëñañe beoye ba'ijë'ën. ² Samu baincuabi

mēsacua jubēna ti'an raiyete ro'tani ye'yejē'ën. Yequēbi bonse ějaguē, zoa curi sutijeĩ ga'huaña jēosi'quē, ai re'o caña ju'iguē, ja'anguēbi ti'an raiguēna, ja'nrēbi yequē, bonse beo hua'guēbi ira caña ju'iguē'ga ti'an raiji. ³ Ja'nca ti'an raijēna, ĥmēsacua jaroguēni quē'rē re'oye ěñañe'ne? Yequērē bonse ějaguēni quē'rē re'oye ěñajēn, re'o ñu'i seihuēte baguēni bēa güeseni, ja'nrēbi bonse beo hua'guēni re'oye ěñamajēn, ya'riba se'gare baguēni bēa güesema'iñe mēsacua. ⁴ Bainre ja'nca ěñatoca, mēsacuabi ro gu'aye yo'ojēn, ro mēsacua ěa ěñañe se'gare ro'tajēn, bain ba'iyete ro huacha ro'tayē. ⁵ Yē'ē bain ai yēsi'cua, yē'ē cocare achani ye'yejē'ën. Riusubi baguē bayete baina insiye ro'taguē, bonse beo hua'na jubē ba'icuaire cuencueni, baguē baye coja'cuare bacuare re'huani baji. Baguēni si'a recoyo ro'tajēn, baguēni ai yēreba yējēna, bacuare ja'nca re'huani baji, baguē cani jo'case'e'ru ba'iyē. ⁶ Mēsacuaca bonse beo hua'nani gu'aye ěñatoca, ai gu'aye yo'oyē. Bonse ěja bain yo'ojēn ba'ise'ere ro'tajē'ën. Bacua yua mēsacuani je'o bajēn, ěja bain guansecuana rērēni nēconi, mēsacuare si'nse güeseyete señē bacua. ⁷ Ja'ancuabi yua mai ta'yejeiye ějaguē Jesucristote gu'aye cajēn ba'iyē.

⁸ Yequērē, mēsacuabi Riusu cocareba toyani jo'case'e: “Mē'ē ja'ansi'quē ba'iyē yēguē ba'iyē'ru si'a bainni güina'ru ai yēguē ba'ijē'ën” ja'an cocarebare ro'tajēn, te'e ruiñe yo'ojēn ba'itoca, re'oye ba'iji mēsacuare. ⁹ ěja bainguēni quē'rē re'oye ěñatoca, ro gu'aye yo'ojēn ba'iyē mēsacua. Ja'nca gu'aye yo'ojēna, Riusubi mēsacuare bēnni

senjoja'ñete caguë, Yë'ë cocareba guansese'e si'ayete ro achani tin yo'ocua'ru ba'iyë mësacua caguë, mësacuani bënni senjoñe caji. ¹⁰ Bainbi Riusu cocareba guansese'e si'aye te'e ruiñe yo'oni, ja'nrëbi te'e cocarë se'gare ro achani tin yo'otoca, Riusubi bacuare ëñani, Si'a cocareba ro achani tin yo'ocua're'ru ba'ijën, bacuare bënni senjoñe caji. ¹¹ Riusu yua “Ëmëcua, romicua, sa'ñeña yahue bani a'ta yo'oye, ja'anre gare yo'oye beoye ba'ijë'ën” casi'quë yua ën cocare'ga: “Bainni huani senjoma'ijë'ën” guanseni jo'cabi. Mësacua yua yeconi yahue baye yo'oma'icua yua bainni huani senjotoca, mësacua yua Riusu cocareba guanseni jo'case'e si'ayete ro achajën, gu'aye yo'ojën ba'iyë. ¹² Yureca, Riusubi baguë cocareba, ba huajëreba huajë güese cocarebare bainni masi güeseguë, bacua achani yo'oyete masiza caguë, bacuabi re'oye yo'oma'itoca, bacuare bënni senjoja'ñete caji. Ja'nca sëani, mësacua yua Riusu coca cani jo'case'e'ru coca cajën, re'oye yo'ojën ba'ijë'ën. ¹³ Yequëcuani oijën coñe güetoca, Riusubi mësacuani oiye beoye bënni senjoji. Yequëcuani oire bajën contoca, Riusu bënni senjoja'ñete jëaye poreyë.

Hechos y no palabras

¹⁴ Yë'ë gaje bain sanhuë, yequëbi Jesucristoni si'a recoyo ro'tayë yë'ë cato'ga, baguë yua bainni re'oye yo'oma'iguë, ja'anguëbi yua ro ro'taguë caji. Baguë recoyo ro'taye se'ga ba'iguë, re'oye yo'oma'iguëna, Riusubi baguëni tëani baye güeji. ¹⁵ Yequërë mësacua gaje bainguë o gaje baingobi yua caña ju'iye, aon aiñe, ja'anre caraye ba'itoca, ¿mësacua guere yo'oye'ne? ¹⁶ Yequërë ja'an caña,

ja'an aon carayete ro insimajën, gaje bainni sehuojën, “Më'ë yua ëñaguë saijë'ën. Re'o caña sayani, aon anni bojoguë saijë'ën” cani saotoca, ro yo'oyë mësacua. ¹⁷ Ja'nca sëani, Jesucristo recoyo ro'taye se'ga ba'ijën, bainni re'oye yo'oma'itoca, mësacua gu'aye ba'iji. Ro mësacua yëye se'gare ro'tajën, ro yo'ojën ba'iyë mësacua.

¹⁸ Yequërë yequëbi yë'ëni ñaca cama'iguë: “Më'ëbi Jesusucristoni si'a recoyo ro'taguëna, yë'ëbi re'oye yo'oyë” cama'iguë. Ja'nca catoca, baguëni sehuoguë cayë yë'ë: “Yë'ëbi yua re'oye yo'oguë sëani, yë'ë si'a recoyo ro'tayere'ga më'ëni masi güeseyë yë'ë” sehuoyë yë'ë. ¹⁹ Sehuoni ja'nrëbi, ja'anguëni se'e yihuoguë cayë yë'ë: “Më'ëbi mai E'jaguë Riusu ba'iyete ro'taguë, Yequë riusu beoji catoca, re'oye cayë më'ë. Ja'an se'gare catoca, ai caraji më'ëre. Huati hua'i'ga güina'ru ro'tajën, Riusuni ai huaji yëjën ba'iyë. ²⁰ Yureca, Riusuni ro'taye huesë ëaji më'ëre. Riusu ba'iyete ro'taye se'ga ba'iguëbi bainni re'oye yo'oma'itoca, gu'aye ba'iji më'ëre. Ro më'ë yëse'e se'gare ro'taguë, ro yo'oyë më'ë” ja'anguëni cayë yë'ë. ²¹ Yureca, mai ira taita ba'isi'quë Abraham hue'eguëte ro'tani ye'yejë'ën. Riusubi guansequëna, Abrahambi baguë zin Isaacre sani, misabëna baguëte tëoni, Riusuna insijaza caguëna, Riusubi Abraham yo'ose'ere ëñani, Ai re'o bainguëbi ba'iji cabi. ²² Yureca, Abrahambi re'oye yo'oguëna, baguë re'oye yo'ose'ere ye'yejë'ën. Riusuni si'a recoyo ro'taguëbi Riusu guansese'ere re'oye yo'oguëña. Baguë re'oye yo'ose'ebi baguë recoyo ro'tayete masi güeseguëña. ²³ Ja'nca masi

güeseguë, Riusu cocareba guanseni jo'case'ru güina'ru yo'oguëña. Riusu coca toyani jo'case'ru baquëña: “Abrahambi Riusuni si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguëte re'oye ëñaguë, Re'o bainguë'bi ba'iji, caguëña Riusu” toyani jo'case'e ba'iji. Riusu te'e gajeguë ba'iguë baji'i, Abrahamre cajën ba'iyë bain hua'na.

²⁴ Ja'nca sëani, mësacua ñaca achani ye'yejë'ën. Riusuni recoyo ro'taye se'ga ba'itoca, mësacuare re'o bain ba'iyë cama'iji Riusu. Re'oye yo'ojën, Riusuni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, Riusubi mësacuani ëñani, Yë'ë re'o bain ba'iyë, caji. ²⁵ Yeco, ira baingo ba'isi'co, Rahab hue'ego, bago yo'ogo ba'ise'ere ro'tani ye'yejë'ën. Ëmë yësi'cota'an, bago re'oye yo'ogoña. Josué bain raosi'cuani bojogo cuiragobi, Preso zean güesema'ijë'ën cago, bacuare tin ma'abi yahue saogoña. Ja'nca saogona, Riusubi bago yo'ose'ere ëñani, Re'o baingo'go cabi. ²⁶ Yureca, bainguë ga'nihuë yua recoyo beotoca, ju'insi'quë'bi ba'iji. Güina'ru, bainguëbi Riusu ba'iyete ro'taye se'ga ba'iguë, re'oye yo'oye beoye ba'itoca, baguëbi recoyo ro'taye'ru güina'ru yo'oma'iguë ba'iji. Ro baguë yëse'e se'gare ro'taguë, ro yo'oguë ba'iji.

3

La lengua

¹ Yë'ë gaje bain hua'na, mësacua jubë ba'icua yequëcuabi bainni ye'yoye yëjën, bain ye'yocuare bacuare gare te'e jëana re'huama'ijë'ën. Riusu bënni senjo umuguse ti'anguëna, Riusubi mësacuani quë'rë jëja senguë, mësacua ye'yojën

ba'ise'ere ro'ta güeseni sehuoye senja'guë'bi. ² Si'a bainbi mai yi'obobi ai huacha cayë mai. Huacha caye beoye ba'itoca, ai re'o bain ba'iyë. Mai yi'obobi ja'nca huacha cama'ïñe poretoca, mai yo'o yo'oye si'aye gare huacha yo'oye beoye ba'iyë. ³ Caballo hua'nani tayoyete ro'tani ye'yejë'ën. Maibi yua guënañote caballo yi'obona jëoni, ja'año se'gabi si'a caballote tayoyë mai. Mai saiye yëye'ru tayojëna, caballo ja'anruna saji. ⁴ Jai ziaya yoguan tayoye'ga ro'tani ye'yejë'ën. Ai jëja tutuguëna, jai yogubi ai jëja saito'ga, yogu tayoguëbi ai rëño tayo hua'tirë se'gabi ba yogute tajoji. Baguë saiye yëye'ru tayoguëna, ba yogubi ja'anruna saji. ⁵ Mai yi'obo'ga rëño yi'obo ba'iyeta'an, ja'anbo se'gabi mai ai ba'iyë yo'ojën ba'ise'ere si'a bainna quëani achoye poreyë. Toa zi'nga ai rëño zi'ngarë bani'ga, si'a sunqui re'oto cuenese'ere ëoni saoye poreji. ⁶ Mai yi'obo'ga, ja'anbobi jai toa zëiñe'ru ai gu'aye huesoni si'aye poreyë mai. Mai yi'obobi ai gu'aye coca cajën, ai ba'iyë ai gu'ajeyë mai. Si'a bain'ga mai gu'a cocare achani, bacuabi ai ba'iyë ai gu'ajeyë. Zupai huatire concuabi bacua gu'a toare bain yi'obona zëonse'e'ru ba'ijëna, ai gu'aye cajën, sa'ñeña je'o bajën ba'icua ruiñë. ⁷ Si'a hua'i hua'na ba'iyete ro'tajë'ën. Airu hua'i hua'na, ca hua'i hua'na, aña hua'na, jai ziaya hua'i hua'na, si'a hua'nabi huanë hua'na ba'icua'reta'an, bainbi si'acuare zeanni, jo'ya ye'yoni baye poreyë. ⁸ Ja'nca porecuata'an, maibi mai yi'obobi gu'a coca caye yëtoca, gare re'oye ye'yoye porema'ïñë. Ja'anbobi gu'aye caye jo'camajën, eo raoye'ru aña hua'na raoye'ru mai

yi'obobi gu'aye cajën ja'si yo'ojën ba'iyë. ⁹ Mai Taita Riusuni re'oye caye yëtoca, mai yi'obobi baguëni re'oye cayë. Bain hua'na'ga Riusu ba'iyë'ru re'huani jo'casi'cuareta'an, mai yi'obobi bacuani gu'aye cajën ba'iyë. ¹⁰ Ru'ru re'oye cajën, ja'nrebi gu'aye cajën, ja'ansi yi'obobi cayë mai. Yë'ë gaje bain hua'na, mësacuabi ja'nca catoca, gu'aye se'ga ba'iyë. ¹¹ Oco yua yija gojebi etaguë, re'o oco, gu'a oco, yua ja'ansi gojebi gare etama'iji. ¹² Higo sunquiñëbi olivo uncuere gare quëiñe beoye ba'iji. Bisi ëyemobi higo uncuere gare quëiñe beoye ba'iji. Onhua ziaya ba'itoca, re'o ocore eaye gare porema'iñë. Güina'ru, mai yi'obobi re'o coca, gu'a coca, te'e caye beoye bañuni. Re'o coca se'ga cajën bañuni.

La verdadera sabiduría

¹³ Bain masiye yihuocuari mësacua jubëte cu'eto, ¿jarocuare cu'eye'ne? Bainre masiye yihuoye ro'tatoca, ta'yejeiye beo hua'na ruinjën, re'oye yo'oye se'ga ba'ijë'ën. Ja'nca ba'itoca, mësacua masiyete te'e ruiñe masi güeseyë. ¹⁴ Yequëcuabi re'o ëjacua ba'ijënna, mësacuabi bëiñë. Yequëcua'ru quë'rë ta'yejeiye ëjaguë runza catoca, mësacuabi yequëcuani masiye yihuoye gare porema'iñë. Masiye yihuoguë'ë yë'ë catoca, ro coqueyë. ¹⁵ Ja'nca ba'itoca, Riusu masiye yihuoye'ru tin masiyë. Zupai huati yihuoye se'gare masini, ro ën yija ba'iyete yëcua yihuoye'ru gu'aye yihuoyë. ¹⁶ Bainbi yequëcuare gu'aye ro'tajën, bacua'ru quë'rë ta'yejeiye ëjaguë runza cajën ba'itoca, sa'ñeña je'o bajën, ro huesë ëaye yo'ojën, gu'aye se'gare yo'ojën ba'iyë. ¹⁷ Riusubi

baguë masiyete maini ye'yotoca, ru'ru, mai gu'a juchare senjoni, mai recoyore tēnoji. Tēnoguëna, ja'nrēbi, maibi yua je'o beoyë. Yequëcuabi coca yihuojēna, re'oye achani re'oye sehuojēn ba'iyë. Yequëcuani ai oijēn conjēn ba'iyë. Bacuani gu'aye ro'taye beoye re'oye yo'ojēn, ro coqueye beoye ba'iyë. ¹⁸ Yequëcuani je'o beojēn ba'itoca, maibi bacuani re'oye se'ga yo'ojēn ba'ijēn, maibi te'e ruiñe yo'ocua ruiñe.

4

La amistad con el mundo

¹ ¿Mësacua jubë ba'icua yequëcua queaca ro'tajēn sa'ñeña je'o bajēn, sa'ñeña huaye'ne? Ro mësacua gu'a ëase'e se'gare huëojēn, mësacua recoyo bëinjēn, sa'ñeña huaye ro'tayë. ² Mësacua gu'a ëase'ere huëojēn, gue ëase'ere baza cajēn, yequëni huani senjoñë. Mësacua yëse'ere ro'tajēn, coye poremajēn, sa'ñeña gu'aye cajēn, je'o bayë. Mësacua yëse'ere Riusuni senma'icua sëani, coye porema'iñë. ³ Ja'nrēbi, Riusuni sentoca, gu'aye ro'tajēn sencuare sëani, Riusubi insima'iji. ⁴ ¿Mësacua yua Riusure ro jo'cani senjocua ba'iyë! Ñaca ro'tani ye'yejë'ën. Mësacuabi ro ën yija ba'iyete zi'inni ba'iyë yënica, Riusuni je'o bacua se'ga ba'iyë. Ro ën yija ba'iyete zi'inni ba'iyë yënica, Riusure ro jo'cani senjoñë mësacua. ⁵ Ja'nca yo'ojēn ba'itoca, Riusu cocareba toyani jo'case'ere ro ro'tajēn ba'iyë mësacua. Ñaca toyani jo'cabi Riusu: “Mësacua yua gu'aye yo'oma'iñe caguë, yë'ë Espíritute mësacua recoyona jo'cahuë yë'ë” cani jo'cabi. Ja'an cocare ro'tani ye'yejë'ën. ⁶ Ja'nrēbi,

Riusubi maini quë'rë ai re'oye conni cuiraguë, yeque cocare maina toyani jo'cabi: “Yë'ë se'gabi ta'yejeiye ëjaguë runza catoca, Riusubi gu'a güeji. Ta'yejeiye beoye ba'iguë runza catoca, Riusubi ai re'oye conni cuiraji” toyani jo'cabi. ⁷ Ja'nca toyani jo'case'e sëani, mësacua yua ta'yejeiye beo hua'na ruinjën, Riusuni Jaë'ë cajën, baguë yëye'ru yo'ojën ba'ijë'ën. Zupai huatibi mësacuare choitoca, baguëni güeye sehuojë'ën. Ja'nca sehuotoca, zupaibi mësacuani huaji yëguë quëñëji. ⁸ Yureca, Riusuni zi'inni bojojën, baguë naconi te'e ba'ijë'ën. Ja'nca zi'inni ba'itoca, Riusubi mësacuani ai bojoguë, mësacuani zi'inni baji. Mësacua yua gu'a jucha bacua sëani, mësacua gu'a juchare gare jo'cani senjojë'ën. Mësacua yua gu'a bainna te'e zi'inni ba'iyë yëcua sëani, Riusuna te'e zi'inë porema'iñë. Mësacua recoyo gu'aye ba'ise'ere gare tëno güeseni, Riusu se'gana te'e zi'inni ba'ijë'ën. ⁹ Ja'nca ba'ijën, mësacua gu'a juchare ai sa'ntijën, Ai gu'aye yo'ohuë yë'ë cajën, jo'caye beoye oijën ba'ijë'ën. Mësacua ja'anrë bojojën ba'ise'ere gu'a güejën, recoyo oi hua'na'ru sa'ntijën ba'ijë'ën. ¹⁰ Ja'nca ba'ijën, Riusuna ti'anni, ta'yejeiye beo hua'na'ru ëñojën, Ai gu'aye yo'ohuë yë'ë cajën, recoyo oijën ba'ijë'ën. Ba'ijë'ëna, ja'nrëbi Riusubi mësacuare baguë ta'yejeiye concuare re'huani baji.

No juzgar al hermano

¹¹ Yureca, yë'ë gaje bain hua'na, mësacua yua sa'ñeña gu'aye cani toñe beoye ba'ijë'ën. Mësacua bainre gu'aye cani tontoca, bacuani si'nseye catoca, mësacuabi yua Riusu cocareba guanseni

jo'case'ere ro gu'a güecua ññoñë. Ja'nca ññotoca, Riusu cocarebare ro achani, ro yo'oyë. Bainre bënni senjoñe se'gare ro'tajën cayë mësacua. ¹² Te'eguë se'gabi bainni bënni senjoñe ba'iji. Ja'anguë se'gabi baguë bainre tëani baye ro'taguë, yequëcuani huesoni si'aye cuencuesi'quë'bi. Ja'nca sëani, ¿mësacua queaca ro'tajën, mësacua bainre bënni senjoñe caye'ne? Riusu bënni senjoja'ñete caye porema'inë mësacua.

Inseguridad del día de mañana

¹³ Yureca, mësacua ën cocare cacua, achani ye'yejë'ën: “Yure umuguse, miato, yua ja'an huë'e jobona sañu. Sani, te'e tēcahuë ba'ijën, bonsere cojën, bonsere insijën, curire bëyoni bañu” ja'anre catoca, yë'ë coca yihuoguëna, achani ye'yejë'ën. ¹⁴ Mësacua miato ba'ija'yete gare huesëyë. Ja'nca sëani, mësacua ba'iyete ro'tajën ba'ijë'ën. Mësacua ba'ie yua picora'bërë se'ga'ru ba'iyë. Picora'bërë yuara huëni, ja'nrëbi te'e jëana querëna sani huesëji. ¹⁵ Ja'anra'bërë'ru ba'icua sëani, ñaca cajën bañuni: “Riusubi contoca, maibi huajë hua'na ba'ijën, mai yo'ore yo'oye poreyë” cajën bañuni mai. ¹⁶ Mësacua se'gare'ru huanoñe ba'icua yua ro mësacua ta'yejeiye ba'iyete ro'tajën, mësacua bëyoni baja'yete bojojën cayë. Ja'nca catoca, ai gu'aye se'ga ba'iyë. ¹⁷ Re'oye yo'oye ye'yesi'cuabi re'oye yo'oma'itoca, ja'ancuabi gu'a jucha bayë.

5

Advertencias a los ricos

¹ ¡Yureca, mësacua bonse ëjacua, yë'ë coca yihuoguëna, achani ye'yejë'ën! Mësacua yua ai

ja'siye ai bënni senjoja'ñete ro'tajën, ai sa'nti hua'na ruinjën, ai jëja recoyo oijën ba'ijë'ën. ² Mësacua bonse ro a'ta bonsere bëyoni bajënna, yua gu'a bonse se'ga ruinji. Pu'ncani si'ase'e se'ga ruinji. Mësacua re'o caña yua bu'juni si'aye se'ga ba'iji. ³ Mësacua zoa curi, mësacua plata curi, yua roquë neni si'ase'e se'ga'ru ba'iji. Ja'nca ba'iguëna, mësacua bonse ro ëa ëñani base'ere ro'tani, mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere masiyë. Riusubi ja'anre masi güesequëna, mësacua toana uja'yete masijën ba'iyë. Yurera mësacuabi ro yo'ohuë. Mësacua bonsere ro bëyoni bajënna, ën yija carajei umuguseña ti'anguëna, huesoni si'aye se'ga ba'iji. Mësacua'ga Riusu bënni senjosi'cua ba'ija'cua'ë. ⁴ Yureca, mësacuare yo'o concua recoyo oiyete achajë'ën. Bacuabi mësacua zioñare tëacaijënna, mësacuabi ro coquejën, bacuani te'e ruiñe ro'imaë'ë. Ja'nca ro'imatena, bacuabi recoyo oijënna, mai ta'yejeiye Ëjaguë Riusu guënamë re'otore ba'iguëbi achani, mësacua gu'aye yo'ojën coquese'ere masiji. ⁵ Yureca, si'a mësacua ën yija ba'i umuguseñabi mësacua me'najei bonsere carajeiye beoye bajën, mësacua gu'a ëayete ro bojoreba bojojën ba'iyë. Ja'nca ba'ijën, toro hua'na aon anni jujuye'ru ba'iyë. Jujuni tējini, huaiye se'ga ba'iji bacuare. Riusu bënni senjoja'ñete cayë yë'ë. ⁶ Mësacua yua re'oye yo'ojën ba'icuaare si'nseye cajën, bacuare huani senjoñe guanseyën, ai gu'aye yo'ohuë mësacua. Ja'nca gu'aye yo'ojënna, bacuabi mësacuani gu'aye sehuoye poremaë'ë.

La paciencia y la oración

⁷ Yureca, yë'ë gaje bain hua'na, mai Ējaguë in raija'yete ro'tajën, jo'caye beoye ëñajën ëjojën ba'ijë'ën. Aon tëarën ti'añete ëjoye'ru ëñajën ëjojën ba'ijë'ën. Ocorën si'aguëna, aonre tëani bojoñu cajën, jo'caye beoye ëjocua'ru ba'ijë'ën.

⁸ Mësacua yua ja'nca ëjoye'ru mai Ējaguë in rai umugusere jo'caye beoye ëñajën ëjojën ba'ijë'ën. Ja'an umuguse yuara te'e jëana ti'anja'ñeta'an ba'iguëna, mësacua jëja recoyo re'huani, gu'aye ro'taye beoye ëñajën ëjojën ba'ijë'ën. ⁹ Yë'ë

gaje bain hua'na, sa'ñeña gu'aye caye beoye ba'ijë'ën. Sa'ñeña gu'aye catoca, Riusu bënni senjoñe se'ga ba'ija'guë'bi mësacuare. Ja'an Riusubi yurera maini ëñoja'ñeta'an ba'iguëna, mësacua sa'ñeña gu'aye cayete jo'cajë'ën. ¹⁰ Yë'ë gaje bain hua'na, yequëcuabi a'ta huaitoca, mai Ējaguëni jo'caye beoye si'a recoyo ro'tajën, baguëni conjën ba'ijë'ën. Ja'nca ba'iye ye'yeye yëtoca, Riusu ira bain raosi'cua yo'ojën ba'ise'ere ro'tajë'ën. Bacua yua Riusu cocarebare quëani achojën, bainbi bacuani je'o bajënna, ai ja'siye ai yo'ojën baë'ë.

¹¹ Ai yo'ojën ba'icuata'an, Riusuni jo'caye beoye conza cajën, quë'rë bojojën, quë'rë jëja recoyo re'huahuë. Ja'nca re'huajënna, maibi bacua bojoreba bojojën ba'iyete cayë. Riusu ira congüë ba'isi'quë Job hue'eguëbi ja'nca'ru baquëña. Ja'nca ba'iguëna, Riusubi Jobni re'oye yo'oye ro'taguë, ai ja'siye ai yo'oye cuencuesi'quëta'an, Jobni ai yëreba yëguë, baguëni ai ta'yejeiye oiguë congüëña.

¹² Yureca, yë'ë bain hua'na, ën cocare quë'rë ta'yejeiye achani ye'yejë'ën. Mësacua coca quëayete yua te'e ruiñe masi güeseye yënica,

Riusure gare cuencuemajën, coca masi güesejën cajë'ën. Guënamë re'oto, yija re'oto, si'a re'oto, ja'anre'ga gare cuencuemajën, mësacua cocare quëajën ba'ijë'ën. Ja'nca cuencuetoca, ai gu'aye cayë mësacua. Riusubi bënni senjoma'ija'guë cajën, Jaë'ë caye yënica, Jaë'ë caye se'ga ba'ijë'ën. Bañë caye yënica, Bañë caye se'ga ba'ijë'ën. Ro coqueye beoye te'e ruiñe cajë'ën. Ja'nca cajën, mësacua coca quëani achojën ba'ijë'ën.

¹³ Yequërë mësacua jubë ba'icua yequëcuabi ai sa'ntijën ai yo'oma'iñe. Ai yo'ojën ba'itoca, Riusuni ujaja'bë. Yequëcuabi recoyo bojojën ba'itoca, Riusuni bojojën gantaja'bë. ¹⁴ Yequëcuabi yequërë rauna ju'injën ba'itoca, mësacua jubë ëjacua, Riusu bainreba ëjacuare choija'bë. Chojjënna, bacuabi sani, bacuare ujacajën, Mai Eëjaguëbi conja'guë cajën, hui'yabe re'corëbi ju'inguëte so'onjën, ju'inguëte huachoye senjën ba'ija'bë. ¹⁵ Ja'nca senjën ba'icuabi Jesucristobi te'e ruiñe huachoye masiji cajën, Jesusni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, Jesusbi ju'inguëte huachoji. Huachoguëna, huajë rani, gu'a jucha yo'osi'quë ba'itoca, Riusubi huanë yeni, se'e ro'tama'iji. ¹⁶ Ja'nca sëani, mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere sa'ñeña quëajën, Gu'aye yo'ohuë yë'ë cajën ba'ijë'ën. Riusubi huachoni mame re'huajë'ën cajën, sa'ñeña sencaijën ba'ijë'ën. Riusu bainreba te'e ruin recoyo bacuabi Riusuni ujañëna, Riusubi ta'yejeiye ëñoguë sehuoguë conji. ¹⁷ Riusu ira raosi'quë Elías hue'eguë, bague ujaguë ba'ise'ere ro'tani ye'yëjë'ën. Mai'ru ba'iye te'e bainguë se'ga ba'iguëbi Riusuni si'a jëja ujaguë, Ocoye

beoye ba'ija'guë caguë, Riusuni senquëña. Ja'nca senguëna, samute tëcahuëan jobo gare ocoye beoye baquëña. ¹⁸ Ja'nrebi, Riusuni se'e senguëna, se'e oco ca'niñe raoguëña Riusu. Raoguëna, se'e ocoguëna, bain aonbi iraguëna, si'a hua'nabi tëani bareña.

¹⁹ Yureca, yë'ë gaje bain hua'na, mësacua jubë ba'icua yequëbi Riusu te'e ruiñe ba'i cocare jo'cani, gu'a ma'ana saitoca, baguëte tinjajani rajë'ën. Riusu te'e ruiñe ba'i cocare baguëni se'e quëani achoni conjë'ën. ²⁰ Ja'nca quëani achoni conjënna, baguëbi gu'a jucha yo'oye gare jo'catoca, Riusu yua baguëni gare bënni senjoma'iguëbi baguë re'o bainre re'huani baja'guë'bi. Si'a baguë gu'a jucha yo'oguë ba'ise'ere senjoñe concua ruiñë mësacua. Ja'anre ro'tajën, mësacua bainre ëñajën conjën ba'ijë'ën.

**Riusu cocabera: mai ëjaguë Jesucristo
ba'iyete toyani jo'case'e'ë
New Testament in Siona (CO:snn:Siona)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siona

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siona [snn], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siona

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ce8413d6-ff57-5b18-bda5-72d8f77005b2